

Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos

Naujojo koronaviruso sukelta liga (COVID-19)

2020-02-26

Turinys

1. Naujas koronavirusas – užsikrėtimo galimybės, simptomai, rizikos grupės, rekomendacijos
2. Situacijos aktualumas
3. Koronavirusinių užkrečiamųjų ligų valdymas

Didžiausi koronavirusų sukelti protrūkiai

- **2003 m. - Sunkus ūmus respiracinis sindromas (SŪRS).** Šiuo virusu žmonės užsikrėtė greičiausiai nuo šikšnosparnių, infekcijos židinyje buvo **Kinijos Liaudies Respublikoje ir Honkonge**, vienoje iš dviejų [Kinijos Liaudies Respublikos](#) specialiųjų administracinių teritorijų, o vėliau virusas **išplito 33 šalyse** – buvo užfiksuota daugiau nei **8096 SŪRS atvejai, mirė 774 asmenys**. Susirgimai tęsėsi apie 8 mėn. **Mirtingumo rodiklis apie 10 proc.**
- **2012 m. - Artimųjų Rytų korona virusas MERS -CoV** (angl. Middle East Respiratory Syndrome). Manoma, kad MERS – CoV virusą žmonėms **perdavė vienkupriai kupranugariai**. Pradėjo plisti **Saudo Arabijoje**, šiuo virusu užsikrėtė daugiau nei 2000 žmonių, daugiau nei trečdalis jų mirė. **Mirtingumo rodiklis apie 35 proc.**
- **2019 m. pabaigoje** Kinijoje užregistruotas pirmasis ligos atvejis nuo dar nežinomo koronaviruso žmogui, **2020-01-09 pavadinto 2019-naujuoju koronavirusu (2019-nCoV) ?**
2020-02-12 naujas korona virusas (2019-nCoV) pavadintas 2 Koronavirusu (**SARS-CoV-2**), o su juo susijusi liga vadinama **COVID-19**.

Kas yra naujasis koronavirusas?

- tai nauja koronaviruso padermė, kuri **anksčiau žmonėms nebuvo nustatyta**
- naujasis virusas **panašus į SŪRS virusą** – jų panašumas siekia apie 70 -80 proc.
- tai **septintasis žinomas koronavirusas, kuris užkrečia žmones** (be jau minėtų SŪRS ir MERS, žinomi dar 4 koronavirusai, kurie žmonėms paprastai sukelia nesunkias arba besimptomės infekcijas)

Taip pat yra **nemažai koronavirusų, kurie užkrečia tik gyvūnus**. Virusai, kaip ir bet kuris kitas gyvas organizmas, paklūsta evoliucijos dėsniams, mutuoja. **Gyvūnų virusams evoliuciškai naudinga pakeisti savo šeimininką ir užkrėsti žmones, tai padeda virusams išgyventi.**

Kaip žmonės užsikrečia naujuoju koronavirusu?

- **Pagrindinis infekcijos šaltinis (gyvūnas) nežinomas.** Dar nėra aiškaus atsakymo, **koks gyvūnas (nepatvirtintais duomenimis – šikšnosparniai) yra šio zoonotinio viruso šaltinis**
- Infekcija gali plisti nuo **žmogaus žmogui**. Įtariama, kad kai kurie žmonės gali **perduoti virusą dar iki simptomų atsiradimo**
- Vienas žmogus **užkrečia iki 3** imlių asmenų
- Užsikrėtusiųjų – apie **3 proc. žmonių miršta**
- **Viruso išgyvenimo laikas ir sąlygos išorinėje aplinkoje šiuo metu nežinomos. Nėra duomenų apie tai, kad virusas gali būti perduodamas per aplinkos daiktus**

Toliau galbūt tie skaičiai keisis į vieną ar kitą pusę, bet tai dar nėra aišku. Pavyzdžiui, **nežinoma, ar vasarą viruso plitimas sumažės**, kaip stebima sezoninio gripo atvejais.

Pvz:

- **sergantys Ebola virusine hemoragine kartlige užkrėsdavo nuo 1,5 iki 2,5**, bet susirgę ja, mirdavo nuo **25 iki 90 proc.**
- **sergantys tymais užkrečia nuo 12 iki 18 žmonių**. Mirštamumas nuo tymų – nuo **0,1 iki 0,2 proc.**
- **sergantys sezoniniu gripu - iki 4 asmenų**, mirštamumas – **0,1 proc.**

Kokie yra naujojo koronaviruso sukeltos infekcijos simptomai/bent vienas iš jų?

- karščiavimas
- kosulys
- dusulys

25% patvirtintų atvejų yra sunkūs (susirgimai diagnozuoti vyresnio amžiaus ir gretutinių ligų turintiems asmenims)

Infografikas 2020-02-09

#nCoV2019

Novel coronavirus

Coronaviruses are viruses that circulate among animals but some of them are also known to affect humans.

The 2019 novel coronavirus was identified in China at the end of 2019 and is a new strain that has not previously been seen in humans.

Symptoms

FEVER

COUGH

DIFFICULTY BREATHING

MUSCLE PAIN

TIREDDNESS

Prevention

When visiting China

Avoid contact with sick people

Avoid visiting markets and places where animals are handled

Avoid contact with animals, their excretions or droppings

Wash your hands with soap and water

Apply general rules governing food hygiene

Wherever you travel apply general hygiene rules

Transmission

VIA RESPIRATORY DROPLETS

2–12 days
estimated incubation period

Kas turi didžiausią riziką užsikrėsti?

- **Sveikatos priežiūros darbuotojai**
- **Šeimos nariai** ir kiti asmenys, artimai bendraujantys su užkrėstais žmonėmis
- Sergantys kitomis **kvėpavimo takų infekcijomis**
- Sergantys **lėtinėmis ligomis** bei **imunosupresija** turintys asmenys

Situacijos aktualumas (1)

- **2019-12-31** Vuhano (Hubei provincija, Kinija) savivaldybės sveikatos komisija pranešė apie 27 nežinomos etiologijos pneumonijos atvejus, iš kurių 7 siejamus su **Vuhano pietų Kinijos jūros gėrybių prekyviute**
- **2020-01-09** Kinijos Ligų prevencijos ir kontrolės centras pranešė, kad pneumonijas sukėlė naujas koronavirusas (2019-nCoV). Genetinės sekos tyrimai parodė, kad naujasis virusas yra filogenetiškai **giminingas sunkaus ūmaus respiracinio sindromo koronavirusui (SŪRS-CoV)**
- **2020-01-20** Kinijos sveikatos priežiūros pareigūnai patvirtino **viruso perdavimą nuo žmogaus žmogui už Hubei provincijos (regiono) ribų**
- **2020-01-21** PSO ir Kinijos sveikatos priežiūros pareigūnai praneša apie **viruso perdavimą nuo žmogaus žmogui**
- **2020-01-24 pirmieji trys įvežtiniai Europos Sąjungos (ES)/Europos ekonominės erdvės (EEE) šalyse** patvirtinti Naujojo koronaviruso (2019-nCoV) atvejai identifikuoti Prancūzijoje

Situacijos aktualumas (2)

2019 m. gruodžio 31 d. - 2020 m. vasario 25 d. duomenimis

- registruota **80 1343 (77 658 Kinijoje) patvirtintų COVID-19 ligos atvejų**
- **2 698 mirtys – Kinija (2 663), Honkongas – (2)** (Kinijos specialus administracinis regionas), **Filipinai – 1, Taivanis (1), Iranas (12), Pietų Korėja (8), Japonija (1)/(3)- tarptautiniame kruiziniame laive ir Italija (6) bei Prancūzija (1)**

<https://gisanddata.maps.arcgis.com/apps/opsdashboard/index.html#/bda7594740fd40299423467b48e9ecf6>

Situacijos aktualumas (3)

Europos Sąjungos (ES) ar Europos ekonominės erdvės (EEĖ) šalyse ir JK

nuo **2020-01-25** įvežtiniai – patvirtinti COVID-19 atvejai

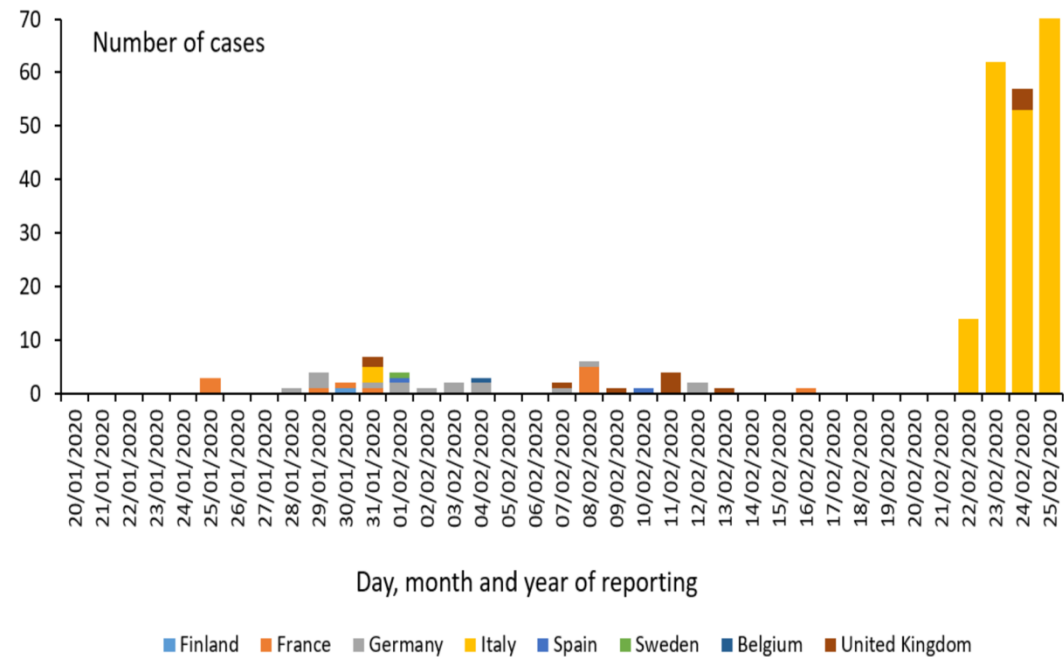
nuo **2020-02-22** pirmieji mirties atvejai

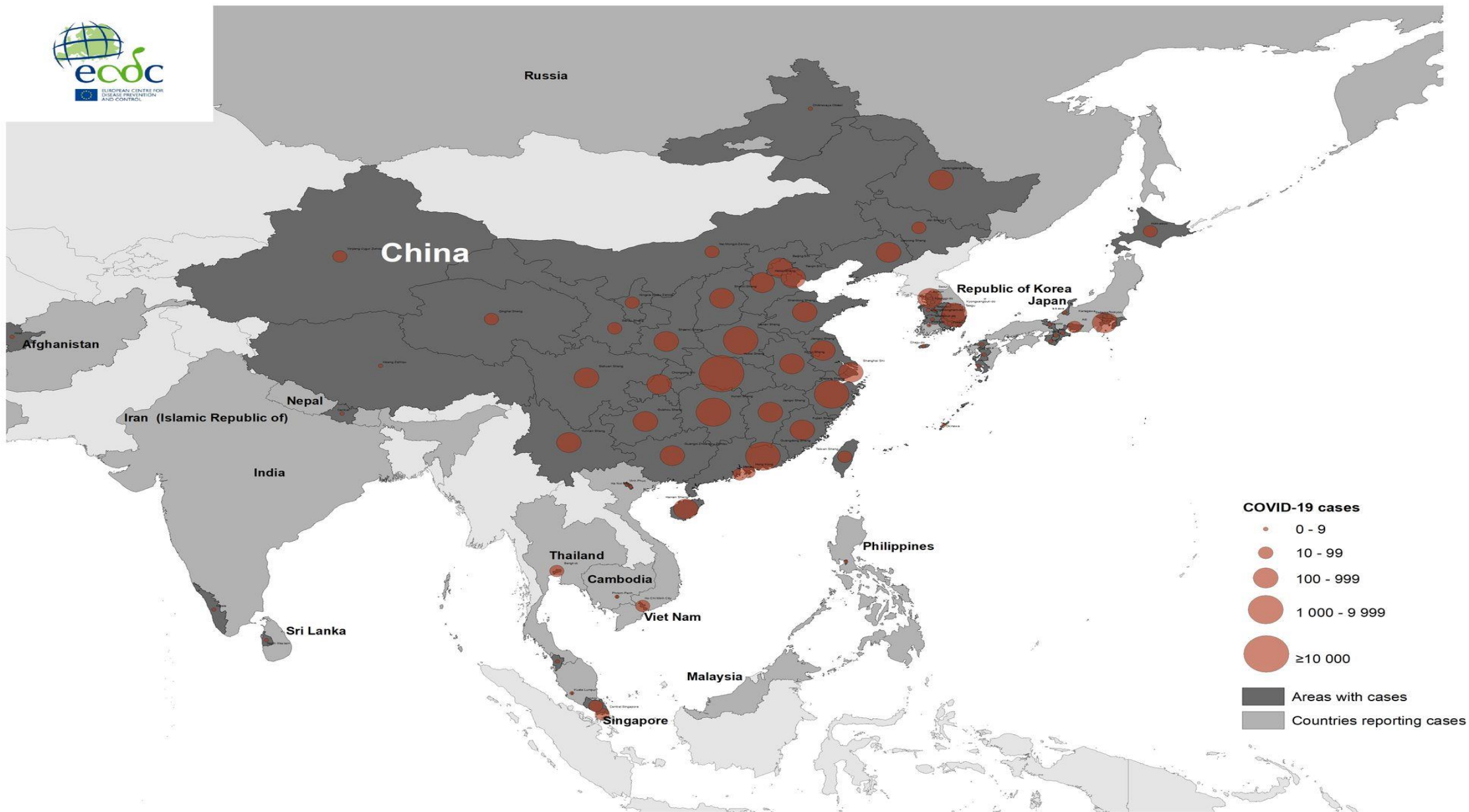
Viso **276** atvejai:

- Vokietija – 16 (2 įvežtiniai, 14 – vietoje užsikrėtę)
- Prancūzija – 12 (5 įvežtiniai, 7 – vietoje užsikrėtę)
- JK – 13 (12 įvežtiniai, 1 – vietoje užsikrėtęs)
- Italija – 229 (3 įvežtiniai, 226 – vietoje užsikrėtę)

Įvežtiniai:

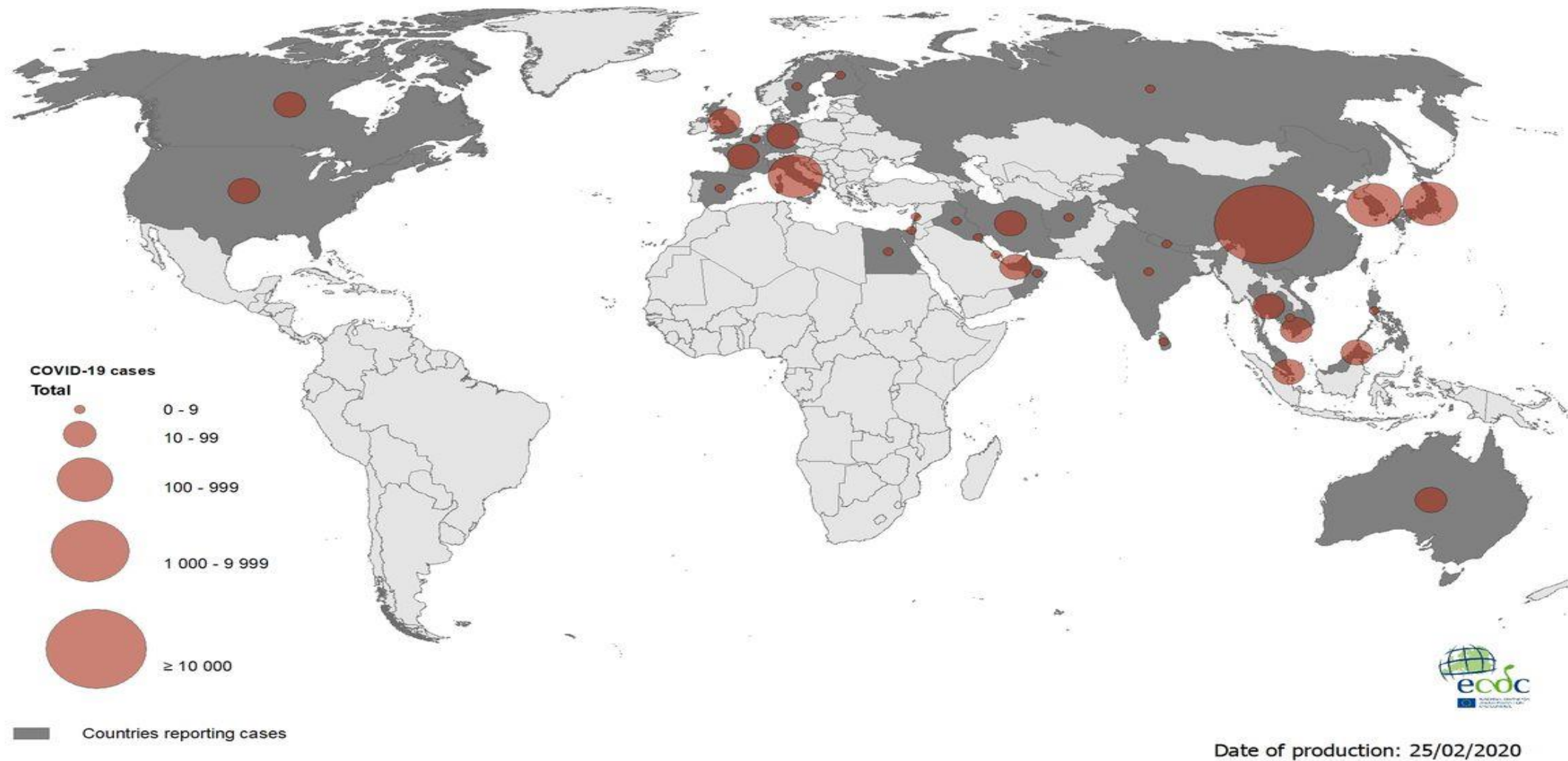
- Ispanijoje – 3
- Suomijoje – 1
- Švedijoje – 1
- Belgijoje – 1

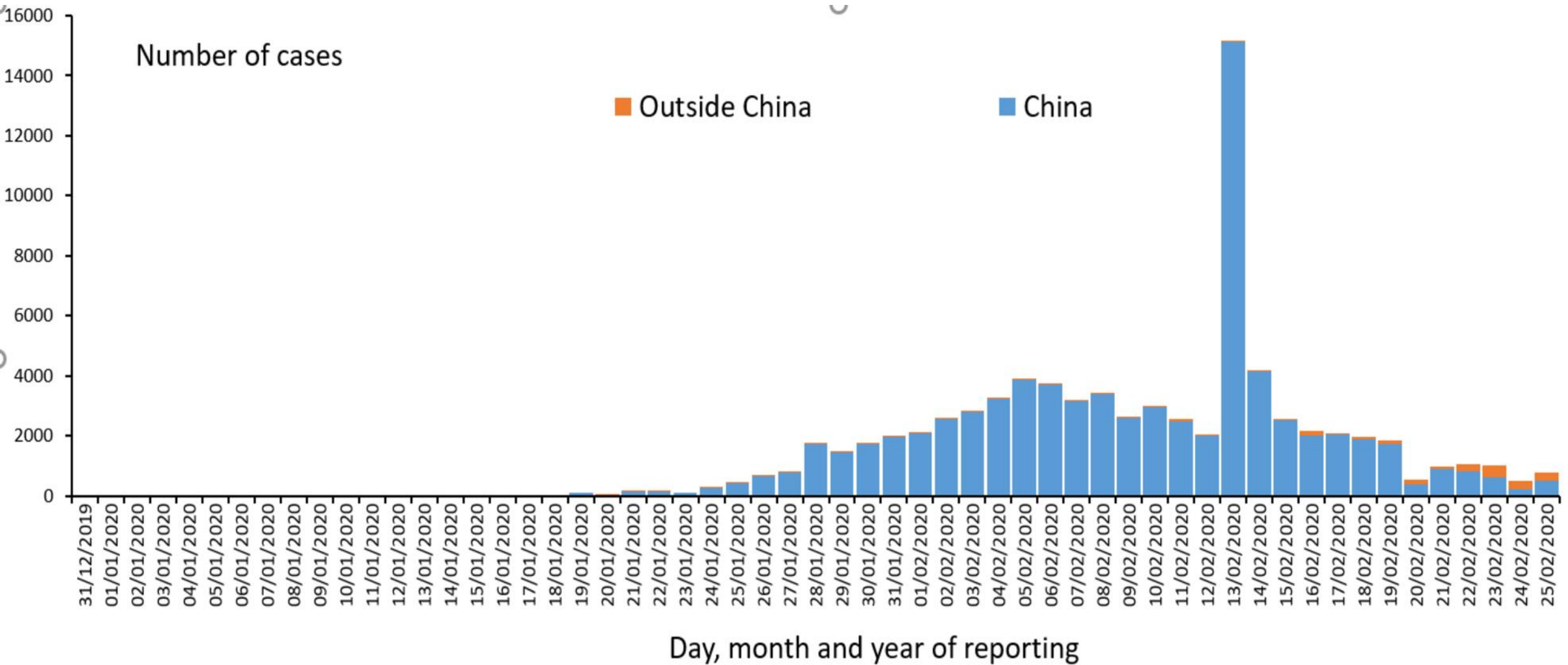

Date of production: 25/02/2020

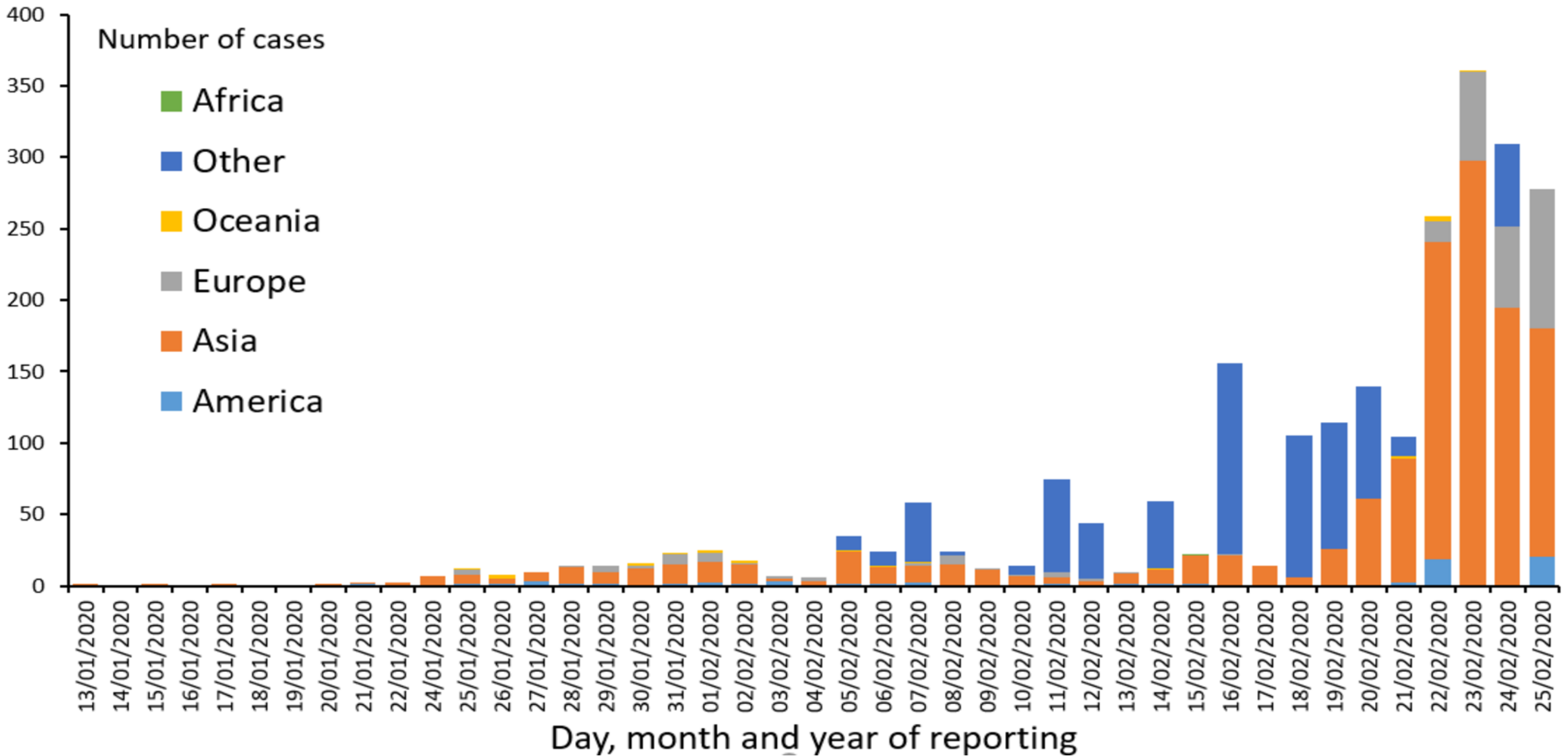
COVID-19 geografinis pasiskirstymas Azijoje 2020-02-25 (ECDC duomenimis)

COVID-19 geografinis pasiskirstymas pasaulyje 2020-02-25 (ECDC duomenimis)

COVID-19 epidemiologinė situacija pasulyje 2020-02-25 (ECDC duomenimis)

COVID-19 epidemiologinė situacija pagal žemynus/teritorijas (išskyrus Kiniją) 2020-02-25 (ECDC duomenimis)

Situacijos aktualumas (4)

2020 m. sausio 30 d. Jungtinių Tautų sveikatos apsaugos agentūra paskelbė Kinijoje prasidėjusį naujojo koronaviruso (2019-nCoV) protrūkį **tarptautinio masto ekstremalia visuomenės sveikatai padėtimi**

- Europos ligų prevencijos ir kontrolės centras (ECDC) skelbia, kad tikimybė užsikrėsti naujuoju koronavirusu kitose šalyse, išskyrus Kiniją, **yra maža**

Net esant įvežtiniam atvejui Europos Sąjungos šalyje, tolesnis infekcijos **plitimas šalies viduje yra mažai tikėtinas**, jeigu atvejai bus išaiškinti ir bus taikomos tinkamos infekcijos kontrolės priemonės.

Laikoma, **kad rizika**, kurią kelia naujasis koronavirusas sveikatos priežiūros sistemoms **ES gripo sezono metu yra nedidelė arba vidutinė**

PSO pagrindinis dėmesys – Nacionalinės kontrolės priemonėms, informacijos sklaidai (informaciniai lapeliai, gairės, ligų perdavimo būdai ir apsisaugojimo priemonės) ir **darbuotojų mokymams**

Kaip išvengti naujojo koronaviruso sukeltos infekcijos?

- kontaktuojant su asmenimis, kuriems yra pasireiškę kvėpavimo takų ligos simptomai, pavyzdžiui, kosulys, čiaudulys, būtina dėvėti tinkamas AAP bei laikytis saugaus atstumo (> 1 m.)
- dažnai plauti rankas su šiltu vandeniu ir muilu, ne trumpiau kaip 40 – 60 sekundžių arba įtrinti dezinfekcines priemones alkoholio pagrindu (ne mažiau kaip 60 proc. alkoholio) 30 – 40 sekundžių;
- neliesti rankomis veido ir akių
- laikytis kosėjimo, čiaudėjimo etiketo (kosėti ar čiaudėti prisidengus vienkartinę servetėlę arba į sulenktos alkūnės vidinę pusę)
- dažniau vėdinti ir drėgnu būdu valyti patalpas.

Lietuvos Užsienio reikalų ministerija rekomenduoja atsisakyti nebūtinų kelionių į Kiniją.

Italijoje, Ispanijoje – rekomenduojama imtis atsargos priemonių.

Rekomendacijos keleiviams (nuo 2020-02-24)

Grijžtantiems iš Kinijos (visos provincijos) ir Šiaurės Italijos regionas (Lombardija, Veneto, Pjemonto, Emilijos-Romanijos) asmenims, kuriems **14 d. laikotarpiu iki simptomų pradžios pasireiškia:** karščiavimas, kosulys, gerklės skausmas, apsunkintas kvėpavimas, rekomenduojama:

- **kuo skubiau kreiptis į BPC** (tel. 112) informuoti apie pasireiškusius simptomus, apie turėtą sąlytį su galimai nauja koronavirusine infekcija sergančiu asmeniu bei šiais metais buvusias keliones į paveiktas šalis bei vykdyti tolimesnius specialistų nurodymus
- kelionės orlaiviu metu – **informuoti lėktuvo įgulą**

Koronavirusinių užkrečiamųjų ligų valdymas

- Ankstyvas sergančiojo **nustatymas, izoliavimas, gydymas**
- Griežtos infekcijų kontrolės priemonės (**rankų higiena, kosėjimo čiaudėjimo etiketas** ir kt.)
- Tinkama **medicinos personalo apsauga ir elgesys**
- Savalaikis **sąlytį turėjusių asmenų išaiškinimas ir stebėjimas**

Susirgimo koronavirusu (COVID-19) nustatymas

Asmuo turi bent vieną iš **ūmios kvėpavimo takų infekcijos simptomų** (karščiavimas, kosulys, dusulys), kuriems reikalinga hospitalizacija ar ne ir **14 dienų** laikotarpyje:

- prieš pasireiškiant ligos simptomams, keliavo paveiktose teritorijose, kur vyksta COVID-19 plitimas visuomenėje – Kinija (visos provincijos), Šiaurės Italija (Lombardija, Veneto, Pjemono ir Emilijos - Romanijos regionai)

ARBA

- turėjo **tiesioginių epidemiologinių sąsajų** su tikėtinu ar patvirtintu COVID-19 atveju

SVARBU!!!

Rekomendacijos:

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTERIJA

Nesilankėte Kinijoje

IR

**Neturėjote sąlyčio su
šiomet iš Kinijos grįžusiais/
atvykusiais žmonėmis**

IR

**Jums pasireiškė
peršalimo simptomai**

(pakilo temperatūra, kosite, čiaudite,
skauda gerklę)

TUOMET

**KREIPKITĖS Į SAVO
ŠEIMOS GYDYTOJĄ**

14 dienų laikotarpyje keliavote Kinijoje

(žemyninėje dalyje, visose provincijose)

ARBA

**Bendravote (artimas sąlytis) su žmogumi, kuriam
buvo patvirtinta arba įtarta koronaviruso infekcija**

ARBA

**Dirbote aplinkoje, kurioje buvo gydomi
koronavirusu užsikrėtę asmenys**

IR

**Jaučiate ūmios kvėpavimo
takų infekcijos požymius**

(karščiavimas, kosulys, gerklės skausmas, apsunkintas kvėpavimas)

TUOMET

SKAMBINKITE 112

Šalies sveikatos priežiūros įstaigos, kuriose izoliuojami įtariamai COVID-19 atvejai:

- VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Infekcinių ligų korpusas
VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų filialo Vaikų ligoninė
- **VšĮ Kauno klinikinės ligoninės Infekcinių ligų korpusas**
- VšĮ Klaipėdos universiteto ligoninės infekcinių ligų departamentas
- VšĮ Respublikinė Šiaulių ligoninė
- VšĮ Respublikinė Panevėžio ligoninė

Ėminiai (tepinėlis iš nosiaryklės virusologinėje terpėje, arba broncho alveolinis lavažas (BAL), aspirantai/nuoplovos steriliame indelyje) laboratoriniams tyrimams siunčiami į **Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją (toliau – NVSPL)**, adresu Žolyno g. 36, Vilnius.

Informuojama NVSPL - tel. +370 672 84854

Tryrimui tinkami ėminiai priimami – 24 val. per parą 7 dienas per savaitę.

Tyrimo atlikimo laikas – 6 val.

Informacijos apie įtariamus ir / ar patvirtintus COVID-19 infekcijos atvejus perdavimas NVSC

Pagal 1 priede A raide pažymėtas užkrečiamąsias ligas.

A – Ligos, apie kurias, gydytojui užregistravus, ne vėliau kaip **per 2 val. pranešama telefonu** ir ne vėliau kaip **per 12 val. raštu** (faksu ar elektroniniu paštu) pateikiamas Pranešimas apie nustatytą (įtariamą) susirgimą (forma Nr. 058-089-151/a) NVSC.

Informacijos perdavimas NVSC

- Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM **Kauno departamentas**
- tel. (8 37) 33 16 75

Darbo metu

- Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie SAM Vilniaus departamento Užkrečiamųjų ligų valdymo skyriaus **budėtojas**
- mob. tel. +370 677 37729

**Ne darbo ir
poilsio metu**

Rizika sveikatos priežiūros darbuotojams

- **Atvejai** tarp sveikatos priežiūros darbuotojų yra **registruojami nuo ankstyvų protrūkio stadijų**
- Vuhane (Kinija) **29 proc.** patvirtintų atvejų sudaro **sveikatos priežiūros darbuotojai**
- **Be tinkamų AAP**, infekcijos **perdavimo rizika** sveikatos priežiūros darbuotojams yra **didelė**, jeigu dalyvaujama procedūrose, kurių metu susidaro aerosolis (pvz. intubacija, bronchoskopija)
- **ASPĮ taikomos standartinės ir papildomos (oro lašeline keliu plintančių infekcijų) pacientų izoliavimo priemonės** (HN 47-1:2012 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės reikalavimai“)

ECDC siūloma minimali AAP sudėtis, kuri turi būti naudojama sveikatos priežiūros įstaigose

Apsauga	Siūlomos AAP
Kvėpavimo takų apsauga	FFP2 ar FFP3 respiratoriai (jei pacientui bus atliekamos procedūros, kurių metu gali susiformuoti aerozoliai)
Akių gleivinės apsauga	Akiniai arba veido skydelis
Kūno apsauga	Neperšlampami chalatai su ilgomis rankovėmis (Jei vandeniui nepraleidžiančių chalatų nėra, vienkartinės plastikinės prijuostės gali būti naudojamos ant peršlampamų chalatų)
Rankų apsauga	Vienkartinės medicininės pirštinės (daugkartinio naudojimo pirštinės – valymo, dezinfekcijos ir kitiems darbams)

Respiratorių naudojimas

- **Ar naudoti chirurgines/medicininės kaukes, ar respiratorius** priklauso nuo poveikio (ekspozicijos) lygio.

Labai svarbu prieš priimant sprendimą kokio lygio apsauga reikalinga, **įvertinti riziką skirtingose įstaigose ir jų veiklą**. Chirurginės/medicininės kaukės daugiausia **apsaugo nuo iškvėptų lašelių**. Jos žymimos „IIR“ (IIR tipo chirurginė kaukė), chirurginės kaukės yra nepralaidžios skysčių purslams ir nuo jų apsaugo. **Šis apsaugos lygis net tada, kai kartu derinamas su nuotolinėmis priemonėmis, yra pakankamas tik kaip pirmoji saugaus sąlyčio priemonė.**

Šios kaukės viruso nesulaiko ir tuo pačiu neapsaugo nuo užsikrėtimo, jei yra artimas kontaktas.

- Respiratorius apsaugo ne tik nuo purslų, bet ir nuo dalelių ir lašelių įkvėpimo.

Tiesiogiai bendraujant akis į akį su tikėtinu (ypač su tais, kuriems pasireiškė respiraciniai simptomai) ar patvirtintu atveju bei sveikatos priežiūros specialistams, būtina kvėpavimo takų apsauga - respiratoriai.

FFP3 (99 proc.) - geriausiai apsaugo nuo aerozolių ir perdavimo oru, **pacientų skyriuose, kur galimi aerozoliai, t.y. atliekant pacientams aerozolių generuojančias procedūras**

FFP2 (95 proc.) - laikomas pakankamai saugiu pirmo sąlyčio metu, **transportuojant, vizituojant pacientą. FFP2 netinka pacientų priežiūrai, kai atliekamos invazinės procedūros.**

- **Tinkamas sandarumas** ypač svarbus užtikrinant nurodytą apsaugos lygį.

Aprūpinimas asmens apsaugos priemonėmis

7. Darbdavys privalo:

7.1. nemokamai aprūpinti darbuotojus asmeninėmis apsaugos priemonėmis Nuostatuose nustatytomis sąlygomis ir tvarka, išskyrus atvejus, kai kolektyvinėje sutartyje nustatyta, kad darbuotojas padengia dalį išlaidų už tas asmeninės apsaugos priemones, kuriomis naudojasi ne vien darbo vietoje, arba asmeninės apsaugos priemonės susidėvėjo, buvo sugadintos ar dingo dėl darbuotojo kaltės

SVARBIAUSIA !!!

- **Rankų higiena** (dažnas su vandeniu ir muilu **rankų plovimas, procedūra 40-60** sekundžių). Jei muilo ir vandens nėra, taip pat galima naudoti **alkoholio pagrindu pagamintą rankų antiseptiką** su ne mažiau kaip 60% alkoholio.

- * **Kad virusas nepatektų į sveiką organizmą, neliesti akių, nosies ir burnos nesnusiplovus rankų.**

- * **Panaudotas kaukes, servetėles ir kitas medžiagas išmesti ir nedelsiant nusiplauti rankas.**

- * **Bendri rankų higienos reikalavimai (plovimas) - prieš valgymą, po tualetu ir kontakto su gyvūnais, jų išskyromis.**

Rankų higiena alkoholiniu antiseptiku

- Rankų (kai akivaizdžiai švarios) įtrynimasis alkoholiniu antiseptiku, palyginus su rankų plovimu, yra **efektyvesnis ir tinkamesnis rankų odai higienos būdas**
- Rankas įtrinti alkoholiniu antiseptiku:
 - prieš užsimaunant ir nusimovus pirštines
 - nusiėmus kitas asmenines saugos priemones
 - po tiesioginio sąlyčio su sergančiu asmeniu ir (ar) jo aplinkos daiktais

Sąlytį turėję asmenys (1)

Atsižvelgiant į ECDC gaires, **visiems, turėjusiems sąlytį su sergančiais naujojo koronaviruso sukeliama infekcija arba buvusiems vietovėje**, kurioje yra nustatytas naujojo koronaviruso plitimas, **prevencijos tikslu** rekomenduojama **14 dienų apriboti savo socialinius ryšius**, t. y. būti viešumoje, vengti didelių žmonių susibūrimų ir pan.

* Visų keliautojų, per pastarąsias dvi savaites buvusių ne tik Kinijoje, bet ir Šiaurės Italijos 4 regionuose, taip pat prašoma **registruotis užpildant Nacionalinio visuomenės sveikatos centro (NVSC) interneto svetainėje** pateikiamą [anketą \(questionnaire\)](#) bei dvi savaites vengti artimų socialinių kontaktų.

Sąlytį turėję asmenys (2)

Visi artimą sąlytį su tikėtiniu ar patvirtintu **COVID-19** atveju turėję asmenys arba buvusiems vietovėje, kurioje yra nustatytas naujojo koronaviruso plitimas, turi būti **stebimi 14 dienų nuo paskutinės sąlyčio dienos**

NVSC specialistai, kasdien susisiekdami ir užrašydami sveikatos būklės duomenis, t. y. ar asmenims nepasireiškė jokie ligos simptomai, **vykdo aktyvų asmenų, kuriems paskirtas saviizoliacijos režimas, sveikatos būklės stebėjimą 14 dienų nuo paskutinės sąlyčio ar buvimo vietovėje**, kurioje yra nustatytas COVID-19 plitimas visuomenėje, dienos.

Sąlytį turėję asmenys (3)

- Darbdaviams rekomenduojama suteikti galimybę asmenims, atvykusiems iš Kinijos bei Šiaurės Italijos, dirbti nuotoliniu būdu 14 dienų nuo išvykimo iš šios šalies dienos.

Jei darbdavys nesuteikia tokios galimybės, šiems asmenims gali būti suteikti nedarbingumo pažymėjimai maksimaliam inkubaciniam laikotarpiui, t. y. 14 dienų:

- **NVSC specialistai, nustatę asmenis, kuriems gali būti suteiktas nedarbingumas** dėl aukščiau išvardintų priežasčių, bei vadovaudamiesi Užkrečiamosios ligos židinio ir protrūkio epidemiologinės diagnostikos ir kontrolės tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. V-1159 „Dėl Užkrečiamosios ligos židinio ir protrūkio epidemiologinės diagnostikos ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas), **užpildo Asmens, turėjusio sąlytį su užkrečiamąja liga, siuntimą pas šeimos gydytoją** (Tvarkos aprašo 2 priedą) (toliau – Siuntimas), kurio 6 punkte „Užkrečiamosios ligos ar sukėlėjo, su kuriais asmuo turėjo sąlytį, pavadinimas“ įrašo „14 dienų laikotarpyje keliavo Kinijoje. Galimas sąlytis su COVID-19 atvejais“, o 7 punkte „Siuntimo priežastis“ – „skiriamas izoliavimas namuose“, **bei išsiunčia Siuntimą į asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kurioje asmuo yra registruotas.**

Sąlytį turėję asmenys (4)

- **Infekcinių ligų gydytojai, šeimos gydytojai ar vidaus ligų gydytojai, gavę NVSC Siuntimą** ir vadovaudamiesi Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V-533/A1-189 „Dėl Teisės aktų, susijusių su elektroniniais nedarbingumo pažymėjimais bei elektroniniais nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimais, patvirtinimo“, **gali išduoti elektroninius pažymėjimus asmenims, nušalintiems nuo darbo (tarnybos) dėl saviizoliacijos nustatytam laikotarpiui.**

Tokiais atvejais yra **įrašomas kodas pagal TLK-10-AM klasifikaciją.**

Dėl sąlytį turėjusių asmenų izoliavimo

- 9. Asmuo, turėjęs sąlytį su ligoniu ar asmeniu, įtariamu, kad serga ypač pavojinga liga, įrašyta į šio straipsnio 2 dalyje nurodytą sąrašą, arba šios ligos sukėlėjo nešiotoju, **privalo būti izoliuotas savivaldybės vykdomųjų institucijų specialiai šiam tikslui įrengtose patalpose, stacionariose asmens sveikatos priežiūros įstaigose arba šių asmenų namuose, jeigu higienos sąlygos leidžia tai padaryti.** Izoliavimą skiria, jo vietą bei terminus nustato apskrities vyriausiasis epidemiologas.

Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 8 str. 9 dalis

- 2020-02-24 SAM raštas Nr. (10.2.3.4 – 412) 10 - 1154 „**Dėl informacijos apie sąlytį turėjusių asmenų izoliavimą**“. – Lietuvos savivaldybių asociacijai

SAM prašo atnaujinti informaciją apie savivaldybių turimas patalpas sąlytį turėjusių asmenų izoliavimui (esant reikalui), jei asmenys neturi sąlygų izoliavimui savo namuose.

Privalomas aplinkos kenksmingumo pašalinimas užkrečiamųjų ligų židiniuose (1)

Užkrečiamųjų ligų, kurių židiniuose turi būti **atliekama baigiamoji dezinfekcija**, baigiamoji dezinfekcija, kamerinė dezinfekcija (dezinsekcija), deratizacija, sąrašas: beždžionių raupų, choleros, difterijos, maro, raupų, epideminės šiltinės, juodligės, **staigaus ūminio respiracinio sindromo**, virusinių hemoraginių karštligių, utėlių platinamos grįžtamosios karštligės

Turi būti atlikta per 3 val. po ligonio izoliavimo ar hospitalizavimo.

*2010 m. rugpjūčio 2 d. SAM įsakymo Nr. V-687 „Dėl užkrečiamųjų ligų židinių privalomojo aplinkos kenksmingumo pašalinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 priedas

2012 m. Metodinės rekomendacijos “Baigiamoji dezinfekcija užkrečiamųjų ligų židiniuose” (www.ulac.lt)

Privalomas aplinkos kenksmingumo pašalinimas užkrečiamųjų ligų židiniuose (2)

- **Darbuotojai**, dirbantys su cheminiais dezinfekcijos, dezinsekcijos preparatais, **turi laikytis saugos ir sveikatos taisyklių**, nurodytų preparatų saugos duomenų lapuose reikalavimų.

Saugos duomenų lapas – svarbi saugaus darbo su cheminėmis medžiagomis užtikrinimo priemonė.

Dezinfekcijai pagal gamintojo rekomendacijas naudojamos paveikios virusams dezinfekcijos priemonės, skirtos paviršiams dezinfekuoti

*** Darbuotojai įgiję dezinfekautojo kvalifikaciją, gali dirbti asmens sveikatos priežiūros įstaigose, *kenkėjų kontrolės įmonėse, turinčiose licenciją vykdyti privalomąjį aplinkos kenksmingumo pašalinimą.***

Aplinkos (ne sveikatos priežiūros įstaigose) valymas ir nukenksminimas

Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro rekomendacijos:

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/interim-guidance-environmental-cleaning-non-healthcare-facilities-exposed-2019>

Aplinkos kenksmingumo pašalinimas viešosiose įstaigose, transporto priemonėse, švietimo įstaigose ir kt.

- “**Savivaldybės administracijos direktorius**, vykdydamas savivaldybei valstybės perduotą civilinės saugos organizavimo funkciją, kartu su civilinės saugos sistemos pajėgomis **organizuoja** sanitarinį švarinimą ir kitas radiacinio, cheminio ir **biologinio kenksmingumo pašalinimo priemones** susidarius ekstremaliosioms situacijoms”

Civilinės saugos įstatymo 14 str. 13 p.

- Privalomą aplinkos kenksmingumo pašalinimą (dezinfekciją, dezinsekciją, deratizaciją) pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose **organizuoja** ir **atlieka Nacionalinis visuomenės sveikatos centras ir jo pavedimu šiai veiklai licencijuoti juridiniai asmenys.**

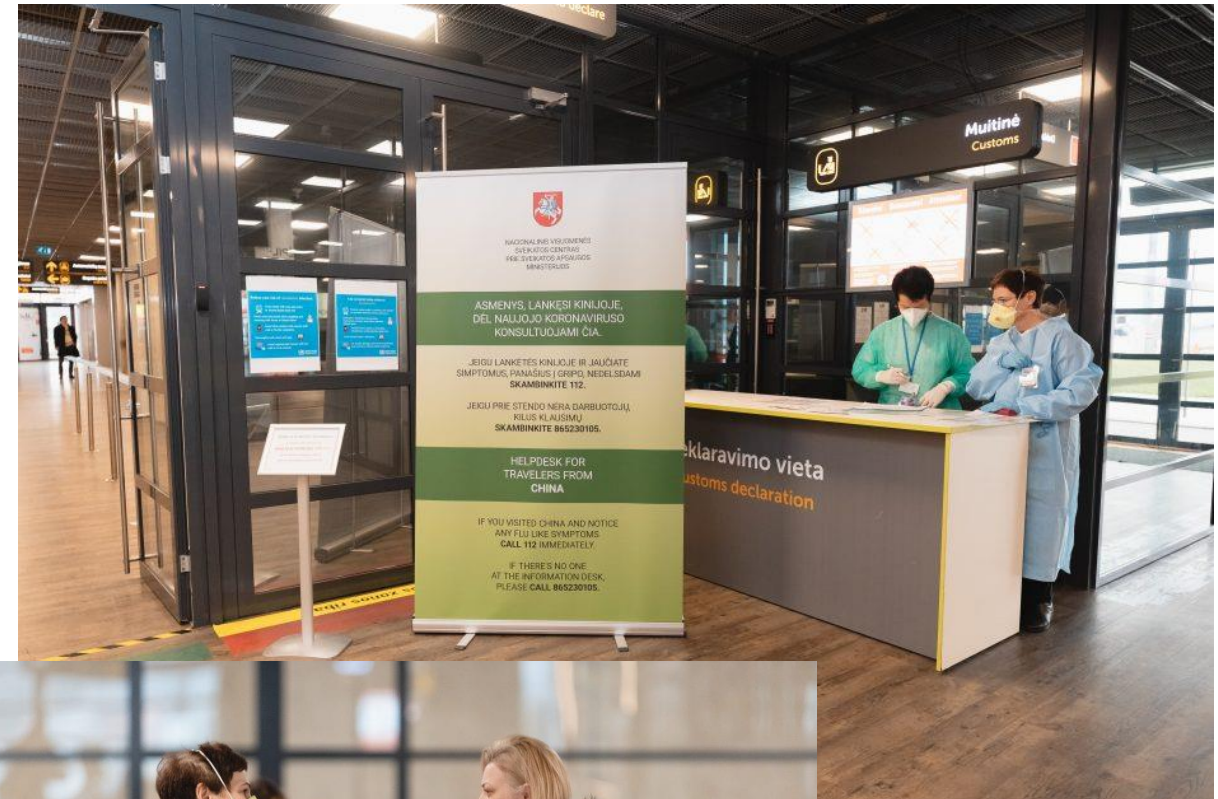
Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 14 str. 4 p.

Savivaldybių institucijų kompetencija valdyti užkrečiamųjų ligų profilaktiką ir kontrolę/veiksmai ekstremaliose situacijose

- **Savivaldybės taryba** - nustato savivaldybės užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės organizacines priemones savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose.
- **Savivaldybės administracijos direktorius:**
 1. **koordinuoja** savivaldybės strateginiame plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiame veiklos planuose nustatytą užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės priemonių įgyvendinimą
 2. **įvertina** savivaldybės ūkiui, sveikatos priežiūros įstaigoms dėl užkrečiamųjų ligų atsiradimo ir išplitimo susidariusius ekonominius nuostolius ir teikia ieškinius jiems atlyginti
 3. **organizuoja** savivaldybės teritorijos gyventojus darbui epidemijoms ir jų padariniams likviduoti.
- **Savivaldybės gydytojo teisės:**
 1. **organizuoti užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės priemonių įgyvendinimą** savivaldybėje, nagrinėti šių priemonių įgyvendinimo eigą
 2. koordinuoti **savivaldybėje veikiančių sveikatos priežiūros įstaigų pasirengimą ir veiksmus užkrečiamųjų ligų ekstremaliosiose situacijose**

Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 26 str. ir 29 str.

Nuo 2020-01-25 VĮ Lietuvos oro uostai (Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos filialuose) NVSC specialistai konsultuoja keleivius

Kilus klausimų dėl naujojo koronaviruso,
Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie
sveikatos apsaugos ministerijos specialistai

konsultuoja visą parą:

+370 618 79984

+370 616 94562

+370 620 77547

<http://nvsc.lrv.lt/>

Informacijos šaltiniai

- <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>
- <https://www.ecdc.europa.eu/en/geographical-distribution-2019-ncov-cases>
- <https://gisanddata.maps.arcgis.com/apps/opsdashboard/index.html#/bda7594740fd40299423467b48e9ecf6>
- <http://sam.lrv.lt/lt/naujienos/prevenciniai-veiksmi-del-naujojo-koronaviruso-informacija-nuolat-papildoma>

PVZ:

Pasirengimo gripo pandemijai planų rengimas

4. Ministerijos ir įgaliotos savivaldybių institucijos rengia ir tvirtina į jų reguliavimo sritį įeinančių subjektų, kurių veiklos tęstinumas ir funkcijų vykdymas yra gyvybiškai svarbus siekiant užtikrinti viešąjį saugumą ir patenkinti būtinuosius visuomenės poreikius, sąrašus. Į šiuos sąrašus įtraukti subjektai turi rengti pasirengimo gripo pandemijai planus.

22. Savivaldybės administracijos direktorius rengiantis gripo pandemijai vykdo šias funkcijas:

22.1. vadovauja savivaldybės pasirengimui galimai gripo pandemijai

22.2. kartu su visuomenės sveikatos centrais apskrityse **rengia savivaldybės pasirengimo gripo pandemijai planą** (priemonių planą), kuris yra savivaldybės civilinės saugos parengties ekstremalioms situacijoms plano sudedamoji dalis arba priedas, ir jį tvirtina (į šį planą įtraukiamos ir savivaldybės administracijos pasirengimo gripo pandemijai ir veiklos jai kilus užtikrinimo priemonės)

22.3. organizuoja ir koordinuoja savivaldybės pasirengimo gripo pandemijai plano (priemonių plano) įgyvendinimą

22.4. teisės aktų nustatyta tvarka informuoja LRV, VESK ir kitas institucijas apie gripo pandemijos situaciją savivaldybėje

22.5. planuoja gripo pandemiją ribojančių priemonių įgyvendinimo savivaldybėje koordinavimą

22.6. prireikus **priima sprendimus dėl masinių renginių ir susibūrimų apribojimo ar atšaukimo**

22.7. kreipiasi į LRV pagalbos, kai gripo pandemijos padariniams mažinti nepakanka savivaldybės pajėgų ir išteklių;

22.8. organizuoja gripo pandemijos padarinių mažinimo priemones

22.9. **numato sveikatos priežiūros, švietimo, socialines ir kitas gyvybiškai būtinas paslaugas (transporto, ryšių, aprūpinimo maistu ir kt.) teikiančių įstaigų darbo organizavimo tvarką**

22.10. prognozuoja gripo pandemijos žalą savivaldybei.

Plano priemonės

Subjekto pasirengimo gripo pandemijai plane (priemonių plane) reikia numatyti šias pasirengimo kryptis:

- kaip užtikrinti Subjekto veiklos tęstinumą:
 - Prioriteto tvarka išdėstyti veiklos sritis, kurių vykdymas nepertraukiamas
 - Minimalūs žmogiškieji ir materialiniai ištekliai
 - Kurie padaliniai ir darbuotojai pavaduos sergančius, pakaitiniai darbuotojai
 - Darbo namuose galimybės ir tvarka
 - Veiklos sritys, kurių galima nevykdyti.
- gripo profilaktikos ir kontrolės priemonės
- gripo viruso plitimą ribojančias priemones.

Dėkoju uŹ dėmesj.

Klausimai ?